

Türkiye'nin Sorunları Çözumsuz Değildir, Hiçbir Şekilde Karamsarlığa Kapılmamalıyız

Prof. Dr. Osman ALTUĞ
Marmara Üniversitesi
İİBF İşletme Bölümü

- ***Sayın Hocam, Ekonomi reel olarak kan kaybediyor. Özellikle döviz kurlarında yaşanan büyük değişiklikler kamu ve özel kesime büyük yük bindirdi. Bu gelişmeler ışığında iş yaşamı daralacak, iflaslar olabilir, işsizlik artabilir. Bütün bu yaşananlarla birlikte ekonomideki bu son gelişmeleri değerlendirir misiniz?***

Prof. Dr. Osman ALTUĞ: İktisadi sistem bir sosyal organizasyondur. Bu sosyal organizasyonun temel görevi insanları mutlu etmektir. İnsanları mutlu etmenin yolu da insanlara helalinden iş bulmaktan geçer. Helalinden iş bulan sistem yaşar. Helalinden iş bulamayan sistemin yaşama şansı yoktur. Komünist olabilirsin, kapitalist olabilirsin, hatta şeriat devleti olabilirsin. İş bulabiliyorsan, o sistem yaşar. Peki, "Türkiye acaba insanların mutluluğunu sağlayıcı bir ekonomik bir sistemin neresindedir?" dediğimiz zaman şunları görüyoruz.

Türkiye yakın dönemde; 12 Aralık 1999'a kadar yüksek kur düşük reel faiz uygulaması yapmıştır. Sonrasında 12 Aralık 1999'da, güçlü ekonomiye geçiş programı adı altında 24 Ocak 1980 - 12 Aralık 1999 arasında uyguladığı sistemin tamamen tersi düşük kur yüksek faiz modeline geçmiştir. Bu modeli uygulamaya geçtiğinde, bizim bu modele teşhisimiz aynen şöyle olmuştur "Türkiye'ye bir deli gömleği giydirilmiştir". Ve bugün Türkiye 12 Aralık 1999'da girdiği ve 2002 seçimlerinden itibaren AKP iktidarının başlangıçta tamamen karşısında olduğunu söylediği bu sistemin uygulanması sonucu bugünkü noktaya gelmiştir.

Ne demek bu düşük kur yüksek faiz? Dünyada o sıralarda bir dolar bolluğu var, adamlar paraları koyacak yer bulamıyorlar, dolayısıyla dışarıdan dolar cinsinden borçlanmak ucuz, kurlarda da yükselme olmuyor, yükselirse de siz sistemle (Yüksek döviz rezervi) kafasına kafasına vurursunuz. İşte bu şekilde Türkiye dolar cinsinden dışarıda, Türk Lirası cinsinden içeride borçlanmıştır.

Peki, bu borçlandığı paralarla ne yapmıştır, borçlandığı paralarla fabrika mı yapmış, hayır! İnsanlara iş bulmak için ne yapmış? Hepsi hayır! Peki, ne yapmıştır? İnsanları borçlanmaya alıştırarak 20 milyon otomobil, 60 milyon cep telefonu ithal etmiştir. Ve Türkiye gıda maddelerinde **bile** bir ithal cenneti haline gelmiştir. Çünkü kurlar ne kadar düşük olursa Türk tüketicisine mal ve hizmetler o kadar ucuza satılır.

Diyeceksiniz ki efendim 20 milyon otomobil gelmiş ama Türkiye bundan da şu kadar vergi almış. Tabii orada eğlence başlar! Adamların otomotiv fabrikaları var, fabrikalarının çalışması için müşteriye ihtiyaçları var, müşteri ne ister uygun fiyat, uygun kalite, uygun teslim zamanı. Ayrıca ürettikleri otomobilleri satmak için Türkiye'ye kredileriyle birlikte gelmişler.

Otomobil ortalama 10 bin dolar. Türkiye de vergi alıyor, 10 bin dolar da vergi için, yani adam gelirken 20 bin dolar da kredi getirmiştir. Bu şekilde Türkiye otomobil başına 20 bin dolar dışarıya borçlanmıştır. Evet, bu sistem ile Türkiye Otomobil başına azalma 20 bin dolar borçlanılmış, devletin vergi diye aldığı 10 bin dolar daha sonra ödeyeceği bir para, yani finansal anlamda avans niteliğinde bir para. Tabii bu otomobillerin yürümesi için benzine ihtiyaç var, benzini de borçlanarak almışsınız. Böylece bu son 12 yılda insanımızı görünürde de olsa mutlu etmişsinizdir. Ancak kredi kartlarıyla insanlar borçlanmış, tüketim harcamaları artmıştır.

Bu dışarıdan aldığınız dolarları ne yaptınız? Yatırıma dönüştürmediniz. Neye dönüştürdünüz, büyük ölçüde betona yani inşaat yatırımlarına. Bugün inşaat yatırımlarını da elinize yüzünüze bulaştırdınız. Bunun da birçok yönü var. Ondan sonra dediniz ki "Türkiye'nin borç ödeme sorunu yoktur." Gerçekten Türkiye'nin öyle bir sorunu yoktur. Niye? Çünkü ödemez. Ne yapar, dünyanın en yüksek faizini öder ve gelecek nesillere poliçe çeker. Bugün biz yiyelim, sonra gelecek nesiller ödesin. Tabi her borcun bir ödeme vadesi vardır. Devlet dışarıya borçlandı, millet almış olduğu kredileri tüketim harcamalarında kullandı. Peki, bu borç nasıl ödenecek?

5 milyon kredi kartı borçlusunu var. Öbür taraftan çekler ödenmiyor. O zaman çok pratik çözüm yolları bulursunuz. Bu çözüm yollarının tamamı seçmene rüşvet niteliğindedir. Ne demek bu, ne kadar çek borçlusunu var, diyelim ki 100 bin kişi, ne kadar çek alacaklısı var 100 kişi, o zaman 100 bin kişiye çek affı çıkarırsanız 100 bin oy gelir. Bunu milyonlarla ifade edebilirsiniz, 12 yılda kaç milyon çek karşılıksız çıktı? Bu çekler ödenmezse daha evvel hapis cezasıyla kişiyi cezalandırmak söz konusuydu. Hemen siyasi bir mülahazayla çek affı çıkartırsınız. Kimin cebinden? İşverenlerin cebinden. İşverenlere dendi ki "arkadaş siz alacaklarınızı almayın, ben bunları affedeyim". Kimin cebinden bankaların eş deyişle işverenin cebinden.

Evet, 5 milyon kredi kartı borçlusunu var, dedik. 60 milyon kredi kartı var, herkesin cebinde kredi kartı. Bankalar yurt dışından ucuza dolarla borçlanıyor. Dolayısıyla millete de kredi kartı çerçevesi içerisinde TL cinsinden faizle kullanırtıyor. Ödemedi de, o zaman dediniz ki bankalara "kardeşim sizin bu kredi kartından mütevellit alacaklarınızı yeniden yapılandıralım". Ne demek yeniden yapılandırmak? Faizlerini düşürün vadelerini uzatın. Peki, bankalar bunu nasıl fonlayacak? Orada da devreye hemen Merkez Bankası müessesesi girdi. Hatırlarsanız o dönem sürekli "Merkez Bankası faizleri düşürsün" deniyordu. Böyle demelerinin özünde şu var. Bankalar bu yeniden yapılandırma daha kısaca kredi kartı affı nedeniyle zorda, o zaman Merkez Bankası ucuz faizle bankalara borç versin ve bankalar da bu finansal açıklarını kapasın, ne güzel!

Bu arada ne iş! İhracat rekorları kırıyoruz. Çok güzel dört dörtlük! Peki bu ihracat rekoru, senin ülkenin ürettiği mallardan yapılan ihracat mı? Yoksa dışarıdan ithal edip daha sonra ihraç ettiğimiz montaj üretim mi? İhracatın katma değeri % 7, Peki faiz, % 22. Sanayicinin kredi maliyeti üç aşağı beş yukarı bu noktada. Çok eğlenceli!

Peki dediniz ki, kardeşim bizim döviz rezervlerimiz ne durumda? Çok iyi. Hakikaten çok iyi gözüküyor.

Bugün itibarıyla baktığımızda 600 milyar dolar borcumuz var. Bunun 120 milyar dolarını döviz rezervi olarak tutuyoruz. Ne demek bu? Amerika'da faiz yıllık yüzde yarım, Türkiye'de devletin yıllık borçlanma faizi ortalama %12, yani 24 kat daha fazla faiz. Siz bu döviz rezervlerinizi nerede tutuyorsunuz? Yabancı bankalarda. Yabancı bankalardan bunun karşılığında ne kadar faiz

alıyorsunuz? 12 yıllık ortalama % 22 ile borçlanmışsınız, onlara da % 5 ile satmışsınız. Aynı yabancı banka sisteminden % 22 ile borç para alıyorsunuz, onlardan % 22 borçla aldığınız parayı onlara Rezerv namı altında % 5 ile satıyorsunuz. Demek ki %17 bir güzel zarar ediyorsunuz. Ve bunun Türkiye'ye maliyeti ayda 1milyar 200 milyon dolar.

Döviz rezervlerinin yüksekliği borçlu ülkelerde o ülkelerin itibarını değil itibarsızlığını gösterir. Amerika Birleşik Devletleri'nin döviz rezervleri ki doları o basıyor, 80 milyar dolar. Türkiye'de demek ki Amerika'dan % 50 daha fazla döviz rezervi bulunmakta! O nedenle devlet büyüklerimizi Wall Street'te borsada çan çalmaya çağırdılar. Eski cumhurbaşkanımız Abdullah Gül gitti, daha sonra başbakan da gitti. Ben de dedim ki "bu çanlar kimin için çalıyor."

Güleriz ağlanacak halimize. Demek ki Türkiye son 12 yılda, düşük kur, yüksek faiz modelinin kurbanı oldu. Şu soruyu sormak lazım, 24 Ocak 1980 – 12 Aralık 1999 arasında Türkiye'yi yönetenler bu işi bilmiyorlar mıydı? Yani Turgut Özal bilmiyordu. Süleyman Demirel de bilmiyordu, ondan sonra işte bir yığın sayarsınız, koalisyon hükümetlerini söylersiniz. Peki, en iyi kim biliyor, mevcut iktidar biliyor. Çünkü bu şekilde ülkeyi, seçmeni borçlandırarak mutlu ettiniz. Hah şimdi bu bir saadet zinciri, döviz cinsinden borçlanma imkânımız daraldı. Neden daraldı? Amerika Birleşik Devletleri geçtiğimiz yıl "ben artık dünyanın bekçisi olamayacağım" dedi. Ve vatandaşlarına dünya piyasalarında, borsada ne kadar dolarları varsa toplayıp getirmesini söyledi. Tabii yatırımcının borsalardan bir anda çekilmesi yatırımcının aleyhinedir. Çünkü kâğıtlar sıfırlanır. O zaman belli bir takvim içerisinde borsayı yavaş yavaş, alıştırma alıştırma bir indirip bir çıkarttılar. Sonra da adamlar dolarları toplayıp götürmek durumunda kaldılar. Çünkü Amerika'nın genel politikası altın aşağı dolar yukarı. Peki, bizim dolar ihtiyacımız?

Ekonominin kanunları acımasızdır. Tek bir kanun vardır arz ve talep! Dolara olan talebimiz artıka doların fiyatı artar. Türkiye'de dolara olan talep niye artıyor? İki kanaldan artıyor. Birinci kanalda, sistemin dolar cinsinden borçlarını en azından kısmen ödeyebilmesi için, en azından faizini ödeyebilmesi için dolar ihtiyacı. İthalat-ihracat dengesinde ithalat daha fazla olduğu için oradan bir kazanç sağlayamıyoruz. Vadeler de zaten tutmuyor. O zaman yegâne yol borçlanmak. E faizi de yükseltmiyorsunuz? Demek ki birincisi derhal borçların ödenmesidir. Bu yıl itibariyle özel sektörün dolar bazında 212 milyar borcu var.

İkinci kanal da halk, doları bir tasarruf vasıtası olarak düşündüğü için dolar yatırımı yapıyor. Peki, dolar nedir? Cebinizdeki Dolar Amerika Birleşik Devletleri'ne sizin vermiş olduğunuz faizsiz borçtur. Yani benim cebimdeki dolar Amerika Birleşik Devletleri'nin bana olan faizsiz borcudur. Demek ki ben Amerika Birleşik Devletleri'ni cebimdeki dolarla finanse ediyorum, faizsiz olarak. Ne için, çünkü güvenli bir para. Çünkü paranın değerini belirleyen esas unsur üretim gücüdür, üzerindeki resimler, rakamlar değildir. Üretim gücüne baktığım zaman dünyadaki bir numaralı güç. Teknolojik bakımdan bakıyorsunuz, bir numaralı güç, finansal bakımdan bir numaralı güç, askeri bakımdan bir numaralı güç. Dünyada herhangi bir ülkenin dışı ağırsa Amerika Birleşik Devletleri'ne müracaat ediyor veya onu sorumlu tutuyor. O da "Ben artık bu dünyanın bekçisi olmayacağım. Tecimsel yaşama yani ticari yaşama geçiyorum" dedi.

Biz ise bu arada, insanları daha çok tüket daha çok tüket diyerek borçlandırdık ve tüketici toplumu haline getirdik. Ve bu saadet zinciri ile bugünlere gelindi.

Geçen yıl bu günlerde hem de tarih vererek, Ağustos ayının ilk yarısında doların 3 liraya çıkacağını söyledim, hatta birçok televizyon kanalında söyledim. Neden? Türkiye için Ağustos ayları çok tehlikeli aylardır, ödeme vadelerinin en yoğunlaştığı bir dönemdir. İşte 4 Ağustos 1958 devalüasyonu %300 ile Ağustos ayında olmuştur. Dikkat edin bütün ekonomik krizlerin başlangıçları hep Ağustos ayıdır. Çünkü biz hesabı kitabı da bilmediğimiz için vade made filan hesaplamayız, bir de bakarsın ki bütün vadeler Ağustos ayındadır. Çok eğlenceli!

İşte 4 Nisan meselesinde de öyle oldu. Aynı güne 5 milyar USD ödeme koymuşlar. Bir bakkal bile senet imzalarken ajandasına bakar, sorar. Aynı güne 5 milyar koymaz, 5'e böl, faizi masrafi parçala, hiç kimse de bir şey demez. Biz aynı güne 5 milyar koyuyoruz. Ondan sonra bir gün evvelden bir bakıyorlar, yarın borç ödemesi var, ama haberleri bile yok. Ertesi gün Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ile toplantı var, ondan sonra adamı tahrik ettiler o da krizin sebebi oldu. Onun için günah keçisi bulman lazım.

Şimdi günah keçisi ne? Seçim sonuçları. Nereden çıktı bu? İstenilen sonuç alınamadı, çoğunluk sağlanamadı. Aahh ah arkadaş ya şu seçimlerde şu kadar milletvekili olsaydı başımıza hiç bunlar gelmezdi. Demek ki sorumlu kim, "seçim sonuçları". Nereden çıktı kardeşim bu? Var mı böyle? Dolayısıyla sebep ne? Hükümsizlik.

Başka başka sebepler. Efendim, bu 7 Haziran seçimlerinde bir yığın gayri memnun çıktı. Kimsenin gönlünden geçen olmadı. Bak nasıl topu taca atıyorsun görüyor musun? Topu taca atmak, bu bir hünerdir. İnsanların kafasını başka bir yöne çekersin. Ne yaptı, seni dolar cinsinden bu kadar borçlarını, Amerika Birleşik Devletleri'nin dolarla ilgili yeni anlayışını göz ardı etmeni sağladı. "Nasıl olsa buluruz, öderiz" dedin. Ondan sonra olanları sakla. Gündeme neyi getir, Seçimi. Peki, seçim, eyvallah.

Her şeyin çözümünü nerede buluyoruz, millet iradesinde buluyoruz. Peki, bu demokraside millet var mı? Bu demokrasi kimin demokrasisi? Parası olanların demokrasisi. Niye parası olanların demokrasisi? Çünkü siyasetin finansmanında halk yok. Kim finanse ediyor, parası olanlar. Peki, halk nerede burada? Halka da diyorsun ki "oğlum bak ne demokrat bir ülkeyiz, gelirsin sandığa verirsin oyunu, millet iradesi ortaya çıkar". Sonra da gelsin çeşitli propaganda yöntemleri. Ya arkadaş seçimlerde bu kadar para harcıyorsun, bu değirmenin suyu nereden geliyor? İşte bu mitingler yapılıyor, otobüslerle insanlar taşınıyor bunlara yevmiye veriliyor, yedirilir, içiriliyor, giydiriliyor. Öyle bir noktaya geldi ki telefon kontörü dağıtıyorlar. O zaman nerede bu halk, birincisi demek ki halksız bir demokrasiden halka çalışmasını bekliyoruz. 500 bin liraya kadar faiz gelirlerinden vergi almalıyım gibi bir anlayışın yanında, zar zor asgari ücretten, bin liradan iş bulmuş adamdan vergi alıyorsun. O zaman ben de soruyorum bu kimin demokrasisi?

Çünkü inanmaya çok odaklı bir halkız. Niye bu hale getirilmişiz, hep ot yedirilmişiz. Et yiyen canlılar aktif canlılardır biliyorsunuz. Aslan, kaplan, kurt, bunların hepsi aktif canlıdır. Koyun, keçi, inek, manda bunlar da pasif canlılardır. O zaman insanlara ne kadar ot yedirirseniz o kadar onları sürülebilir hale getirirsiniz. Senede de bir kurban bayramında et verirsiniz. O da her gün yiyenlerin, bir gün yiyenlere verdiği bir armağandır. Kelimeyi öyle söyleyeyim.

Böyle bir sonuç var.

Siyasi partiler aman aman deftere, kitaba, faturaya, makbuza tabii değil. Siyaset kayıt dışı. Bu kadar atarlar tutarlar, ben de derim ki "gelin şu siyasetin finansmanı kanununu çıkaralım". Hiç kimse yanaşmadı. Çünkü onların sermayesi kayıt dışılıktır. Böylece kayıt dışı ekonomi görüntüdeki

seçimlerle kayıtlı ekonomiyi ele geçirir. Bu seçim siteminin sonucu budur. Türkiye’de siyaset bir çikolata fabrikası gibidir. Çikolata fabrikası ne üretir? Çikolata. Birini kırmızı ambalajlar, birini yeşil, birini mavi, birini beyaz. Sen hangisini alırsan al hep o kazanır? Bunların finansörleri kim? Aynı; para.

Paranın kaynağı oradan gelmiş, buradan gelmiş önemli değil. Sonuçta vergilendirilmemiş para. Hani diyoruz ya, vergilendirilmiş kazanç kutsaldır. Peki, vergilendirilmemiş kazançla siyasetin finansmanı yapıyorsa o da mı kutsal? O daha kutsal demek ki.

Böyle bir ortamdayız, şimdi de seçim meselesiyle karşı karşıyayız. Peki, seçim ne demektir? İyiler arasından yapılan bir şeydir. Durumunuza göre; patates bile alırken ne yaparsınız, seçersiniz. Domates alırken seçersiniz. Peki, sen kimi seçiyorsun? Bilmiyorsun. Peki, bu seçtiğin adam ehliyet ve liyakat sahibi mi, onu da bilmiyorsun. Birisi kalkıyor ben milletvekillerime, adaylarıma kefilim diyor. Sen kimsin de kefilisin? Kimsin sen?

Öte yandan Allah-ü Teâlâ bir iş bölümü yapmış. Diyor ki “Azrail’in işine Cebrail karışmasın”.

İşbölümü anlayışı içerisinde en başta kim var, Allah-ü Teâlâ var, her şeye kadir, birinci kademe. Sonra melekler, sonra kitaplar, sonra resuller yani insanlar var. İslam ekonomisi de iş bölümüne dayanır. İslam ekonomisi kayıtlıdır. Zaten İslam’da öteki dinlerde olmayan iki ilke var. Birincisi: kayıt ilkesi, ikincisi: kalite ilkesidir.

Allah-ü Teâlâ “oku” diye başlıyor. Konuş diye başlamıyor, her şeye kadir olan. Biz hangisini seçmişiz, Allah-ü Teâlâ’nın emrine aykırı olarak konuşmayı seçmişiz. Herkes konuşuyor. Rüzgârgülünün bile bir yönü vardır, elektriği çekebilmek için. Konuşan Türkiye. Hep kötüleme, falanca var ya o kötüdür, dolayısıyla, o kötü olduğuna göre ben iyiyim. Peki, öbür taraftan Allah-ü Teâlâ Nisa Suresi 253. Ayet diyor ki, “iş ehline ver”.

İşte kalite ilkesi dediğimiz ehliyet ve liyakat ilkesi. Sen yönetici olarak; bir devlet yöneticisi olabilirsin, bir fabrika yöneticisi olabilirsin, bir banka yöneticisi olabilirsin, işi ne yapacaksın, ehline vereceksin. Peki, ehline veriyor musun? Bir yandan da Müslümanım diyorsun. Benim adamım olsun, oradan olsun buradan olsun, işte bana şöyle çıkar sağlasın, şöyle oy getirsin falan.

Demek ki ehliyet ve liyakat ilkesine dayalı bir siyasi organizasyona sahip değiliz. Makamlar yükseldikçe ehliyet ve liyakat arayışı azalıyor. Hatta yok oluyor gibi. Adam diyor ki, “yahu o beş para etmez adamı genel müdür yaptı, onu genel müdür yaptığına göre, ben ondan daha iyiyim beni müsteşar yap”. Öbürü de diyor ki “onu müsteşar yaptın beni bakan yap”, diğeri” beni de meclis başkanı yap”. Tam eğlencelik!

İşte bütün bunlardan sonra ehliyet ve liyakatten uzak hükümetlerle Türkiye önünü açmaya çalışıyor. Biz 3 temel noktada arızalıyoruz. “Cahiller kişileri konuşur, yarı cahiller olayları konuşur, ergin insanlar işi konuşur”. İş konuşmayan, sistemi tartışmayan bir toplum. Sistemi yeniden “yapılandırılmı”nın adeta yasaklandığı bir toplum. Ne demek sistemi konuşalım? Sistemi konuşmayacaksınız ve de eleştirmeyeceksin. Çünkü sistemi eleştirmek demek yerine yeni bir sistem kurmak demek.

Bütün olay geldi, nereye dayandı? Ehliyet, liyakat ve kayıt ilkesine. Peki, İslam’a ait bu iki temel ilkeyi en iyi kim uyguluyor, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği uyguluyor. Ben de

diyorum ki "ya bu adamlar bir de yanlışlıkla kelime-i şehadet getirse, siz seçmeninize ne satacaksınız?".

İşte genel seçimlere aynı malzemeyle çıkıyoruz. Biz yine ehliyet ve liyakat sahibi olmayan yönetimlerle, yani kılavuzsuz olarak bu memleketi yine yönetiriz. Ha ziyanı yok, bizim modelimizin adını ne koyarsanız koyun, ben modelin adını "götürene maşallah, götürmeyene inşallah" modeli olarak tanımladım. Çünkü bizim işimiz gücümüz maşallah ve inşallah.

Allah-ü Teâlâ diyor ki, tedbir sizden takdir benden. Biz de diyoruz ki yüce rabbim bak biz hem Türk'üz hem Müslümanız, sizin kutlu kulunuzuz, bizi ne uğraştırıyorsunuz ki? Tedbiri de sen al takdiri de sen yap, bizi uğraştırma. Geçmişte yağmur duasına çıkıyorduk Allah-ü Teâlâ da dileğimizi tutuyordu. Ama çağ değişti. Yağmurun yerini dolar aldı. Şimdi en başta imam çıksa dolar duasına olur mu, olmaz. Ama bunu satabilirsin. İnsanlara en rahat satılan şey umuttur. Umut satarsan işler gayet güzel olur.

Garibandan, yoksuldan oy alırsın, zadedgâna yani varsıla hizmet edersin. Ondan sonra da dersin ki "ben yoksulların partisiyim, halkın umuduyum". Halka da bu şekilde cila çekersin, nereye kadar, sandığa gidip oy atıncaya kadar. Zaten gelir senden oy ister, karşında böyle süklüm püklüm, boynu bükük. Sonra seçildiği zaman da sen onun karşısına gidersin, bu sefer sen onun karşısında süklüm püklüm olursun. Hâlbuki sen asilsin, o vekil!

Türkiye'nin sorunları çözümsüz değildir. Hiçbir şekilde karamsarlığa kapılmak gerekmez. Yeter ki halkımızı apartman yönetim kurulu toplantısına katılır bir şekilde demokratik anlayışa kavuşturalım. Ve siyasetin finansmanına halkı katmadıkça bunun halksız bir demokrasi olduğunu unutmayalım.

Bizim sorgulamamız gereken; demokrasinin neresinde olduğumuz? Demokrasinin neresindeyiz? 18 milyon genç bekâr, 20 milyon insan işsiz. Ve biz bunlardan oy alarak iktidar oluyoruz. Bazı insanımız memnun demek ki. Onları da nasıl avutuyoruz? 3F kuralıyla. Fiesta, Forsia, Fussball, Fiesta eğlence, Forsia da dini kullanıyor. Futbol ise malum.

Futbol; maç seyreden adam ooh harika, geçiyor televizyonun karşısına bağıyor, çağırıyor. Batılı bilfiil spor yapıyor, biz televizyon karşısında hayal kuruyor, orada top oynayan adamın yerine kendimizi koyuyoruz.

Fiesta eğlence sektörü, magazin almış başını gidiyor. İnsanımız artistleri takip ediyor, kendini onların yerine koyuyor. Sürekli bir şey takip ediliyor, bunların hepsi propaganda tekniğidir. Sinema seyrediyorsun, adam kendini Polat Alemdar yerine koyuyor. Onun gibi giyiniyor onun gibi davranış sergiliyor, acayip bir şey.

Forsia din sektörü; hemen her şeye dini alet ediyorsun, çok çeşitli enstrümanlar var.

Bir bakıyorsun yükseköğretim sorunu, işsizlikle boğuşan üniversite mezunları, türbanlı mı türbansız mı, sakallı mı sakalsız mı? olsun, noktasına getiriliyor. Eğitim üretim için olduğu gerçeğinin üstü bilerek bilmeyerek örtülüyor.

Dünyanın hiçbir yerinde işsizlik sertifikası vermek için yarışma sınavları açılmaz. Sonuçta mezun olup helalinden iş bekleyen öğrencilerin %56 sı mezun olduktan sonra işsiz. Buna "işsizlikte bir iştir." diye bakamayız.

Bu arada ne yapıyoruz? Ne ile oyalanıyoruz? Yılda bir fert başına düşen milli gelir, Her ay enflasyon makamında şarkılar söylüyoruz. Enflasyon her ay öyle mi olur böyle mi olur, şimdi her ay dolar makamında şarkılar söylüyoruz. Adı üstünde dolar, senide bir şekilde dolduruyor ama dert ile.

Şimdi ne var? Seçim makamı var. Ama bestekârı aynı, güftekârı aynı, prodüktörü aynı, film aynı film. Ne değişecek şimdi sahnedeki başrol oyuncusu=artist değişecek mi, değişmeyecek mi? Tartışma bu.

Bu seçimlerden hangi sonuç çıkarsa çıksın, Türkiye'nin sorunlarını çözebilmek için bir yeniden yapılanmaya ihtiyacı var.

- ***Hocam evet son derece zor zamanlardan geçiyoruz, önümüzde seçim var, artan döviz kurları ile birlikte, FED faiz beklentisi var. Hatta Çin'de devalüasyon oldu. Küresel bir sorundan bahsedilebilir mi?***

Dolar, çıkar tabii. Şimdi dolar, dünyanın en güzel şeyi şu an için, talebi fazla. Talebi fazla olan bir şeyin de fiyatı artar yani kur artar.

Çin'deki gelişmelere gelince, Aslına bakarsanız, Çin bir şekilde teknolojiye önde. Öte yandan kalkınması, Amerika'nın Çinli yüzü dolayısıyla oluşmuştur. Orada korkunç Amerikan yatırımları var. Çünkü işçilik yok denilecek kadar düşük, enerjiyi devlet ödüyor. Ayrıca bu kadar geniş bir nüfusu işle meşgul etmeniz lazım, işle. Düşünün o bir buçuk milyar Çinli, bir devirde olduğu gibi, Avrupa'ya doğru yürürse, Avrupa ne yapar? Yok olur. O zaman bütün bunlar Çin'liyi Çin'de tutmak için Amerika'nın ve Avrupa'nın bir politikası. Ne yaptı Çin? Döviz rezervlerini çok yüksek hale getirdi. Nasıl getirdi ama? Bizim 24 Ocak 1980 ile 12 Aralık 1999 arasında uyguladığımız modeli aynen uyguladı.

Bu uygulama sonucunda borçlanarak değil, ihracattan sağladığı kaynaklarla, döviz rezervlerini arttırdı. Şimdi elinde korkunç bir dolar gücü var. Tabii bu dolar Amerika'nın uykularını kaçırıyor. O nedenle Fed, faiz artırım düşüncesi içerisinde.

Dünyada en ürkek şey paradır, sermayedir. Çok ürkektir. Hemen kaçar elinizden hiç bakmaz. O bakımdan, aynı tavşanın önüne konan havuç gibi faizi yükseltmek istiyorlar. Böylece Çin'de oluşan, biriken paranın, büyük bir kısmını aşağıya çektiler. Çünkü onunla ilgili bir takım operasyonlar yaparsa dünyayı mahveder. Onu önlemek için faiz silahını kullandı, tabii gündemde başka silahlar da var.

Bütün bunlar; 1) Bizim dolar ihtiyacımızın halen çok yüksek olduğunun, 2) Dünyadaki bu gelişmeler dolar cinsinden borçlu olanların ihtiyacını daha pahalandıracığı ve artık sıcak paranın yani faiz uygulamasının, kontrol edilemez bir noktaya geldiğinin göstergesidir. Bu nedenle doların 3 lirada kalması söz konusu olamaz.

Biraz önce de söyledim, ekonominin kanunları acımasızdır. Arz ve talebe dayalıdır. Arz ve talep karşı karşıya gelmezse fiyat oluşmaz. Dolayısıyla doların ne kadar olacağını ben geçen sene söyledim. Önümüzdeki Ağustos'ta da doların ne kadar olacağını bugünden söyleyebilirim. *(En iyimser haliyle bu yılsonunda 3.600, önümüzdeki Haziranda 4.000, Ağustosta da 4.500.)*

Bunlar benim gözlemlerim, neye dayanarak söylüyorum, borçlarımıza bakıyorum, borçların vadelerine bakıyorum. Ondan sonra bu vadelerde, vade ötelemelerinde uygulanacak faizlere bakıyorum. Ondan sonra Türkiye'deki ithalat-ihracattan mütevellit açıklara bakıyorum. Dış ticaret açıklarına bakıyorum, bütçe açıklarına bakıyorum. Karşılıksız çıkan çek adedi ve tutarlarına (2014 yılının tamamında 673.435 adette 19 Milyar 16 Milyon TL, 01.01.2012-30.08.2015 döneminde 490.467 adette 17 Milyar 550 Milyon TL tutarında çek karşılıksız) bakıyorum, Seçim ekonomisinin her şeye rağmen getireceği yüklere bakıyorum ve bütün bunların sonucunda da değerlendirme yapıyorum.

■ ***İyimser bir tablo çizmiyorsunuz.***

Prof. Dr. Osman ALTUĞ: Diyorum ki Türkiye'nin sorunları çözümsüz değildir. Ancak halkın demokrasiye gerçekten katılması halinde bu mümkündür. Bunun da çözümü daha önce de söylediğim gibi apartman yönetim toplantısına giderekten demokratikleşmek, siyasi partinin finansmanına katılarak demokratikleşmek.

Çözümler var ama iş bölümüne dayalı ehliyet ve liyakat esasına dayalı. Şimdi bir yığın imtihanlar yapılıyor, şu milletvekillerinden bir kişi ÖSYM'ye girsin kaç puan alır? Her şeyde imtihan var, devlet memuriyetine girmek için bile imtihan var, milletvekili olmak için bir imtihana gerek yok. Kim bunların sorumlusu, sorumluları belli. Ama öyle ama böyle. Liderler, parti başkanları seçtiği adamlardan sorumludur.

Kendileri 10 numara, liderlerin hepsi, kendi başına 10 numara. Peki, kardeşim sen bu görevi üstlendiyse ne diyor Allah-ü Teâlâ işi ehline ver, peki senin altındakiler ehil değil. O zaman sen Allah'ın emrine mi itaat etmiyorsun? O zamanda bir yerde yanlış yapıyorsun. Alışmışsınız üçkâğıt ekonomisi ile ülkeyi yönetmeye, "döviz-faiz-borsa", üçkâğıt ekonomisi, adını ben öyle koydum. Faizler yükselirse dolar düşer, efendim borsa yükselirse dolar düşer, dolar yükselirse borsa düşer.

■ ***Şu an Merkez Bankası faize müdahalede bulunmuyor hocam, bu kısa süreli bir şey mi?***

Prof. Dr. Osman ALTUĞ: Artık faizlere müdahale etse ne olur, etmese ne olur. Faizlerin artırıldığını kabul edelim, bankaların yükü daha çok artacak. Çek affı, kredi kartı affı ile bankalar çok zor durumda bırakılmışlardır.

Şimdi bir de üstüne üstelik onların bekleyişleri Merkez Bankasının faizleri düşürüp bu açıklarını kapatması. Serbest Pazar Ekonomisinde sözleşmeye müdahale edilmez. Sen sözleşmeye müdahale ettin. Ben kredi kartı sahibiyle sözleşme yapmışım, "borcunu şu gün şu saatte ödeyeceksin", bitti. Sen öyle bir şey çıkartıyorsan, devlet olarak senin bana ödemen lazım. Egemen güç olarak demişsin ki böyle yap, ben de öyle yapmışım. O zaman benim zararımı kim kapatacak? Çekler, diyorsun ya iflaslar, iflas ertelemeleri. Ee adamın alacağı var çek affı çıkartmışsın, adam alacağını alamıyor. Alacağını alamayınca borçlarını ödeyemiyor. Vergi affı, sigorta affı, öbür taraftan da çaktırmadan topyekün Genel Sağlık Sigortası yöntemiyle bütün milleti borçlandırıyor. Milletlin haberi yok borçlandığından.

Onun için Türkiye'nin bu sorunlarını; birincisi tespit etmek yani teşhis etmek, sonra da çözüm yollarını getirmek zorundayız. Ahmet iyidir, Mehmet iyidir öbürü bilmem nedir ile bu iş olmaz. Sistemi iyi kuracaksın, izleyeceksin, denetleyeceksin.

Ancak, özel sektörün Türk insanına helalinden iş bulabilmesi için önünde mevcut her türlü engeli rasyonel bir şekilde ortadan kaldırarak ulusal ve uluslararası rekabet gücünü arttırmak zorundasın. Yatırım iklimini sıcak, tüketim iklimini soğuk tutmalısın. Mevcut durumda yabancı sermaye sıcak yatırıma (faiz-borsa-döviz) geliyor, soğuk yatırıma (fabrika) gelmiyor. Türk özel sektörü de soğuk yatırımdan (fabrika) kaçıyor. Soğuk yatırımı (fabrika) başka ülkelere yapıyor.

Halkımız da düşünecek, duygusallıktan vazgeçecek. Bu iş Galatasaray-Fenerbahçe-Beşiktaş maçı değil.

en kendine yönetici seçiyorsun ama halkımız yönetici seçiminde son derece isabetli davranıyor. Apartman yönetim kuruluna başkan seçerken bile, işi gücü olmasın, kapıcıyla da arası iyi olsun veya eski emekli, güvenlikçi falan olsun, kapıcının kafasına kafasına vursun. Sanki kapıcı ortak düşman! Eee o zaman? Ehliyet ve liyakat meselesi, tartışmamız gereken konu.

İki ilke, kayıt ilkesi ve kalite ilkesi. Artık kamu hizmetinde kalite aranmaz kuralından vazgeçmeliyiz. Ve en çok araması gereken toplum biziz. Çünkü kamuya her şeye rağmen her konuda ihtiyacımız var. O zaman iki ilkeyi, kayıt ilkesi ve kalite ilkesini öne çıkarmamız lazım. Daha da ötesi adam gibi üreten, adam gibi paylaşan bir iktisadi sistemi oluşturmak zorundayız.

O da nasıl olur dersiniz onu da söyleyeyim, bir kere Türkiye'nin tercihi doğru, Serbest Pazar Ekonomisi. Serbest Pazar Ekonomisi iki ayaklıdır. Birinci ayak: serbest bırak. Kimi, müteşebbisi. Niye, insana helalinden iş bulsun diye. İkinci ayak: kontrol ayağıdır. Biz ne yaptık kontrol tedbirlerinin alayını kaldırdık... Sermaye birikimi sağlayalım, şunu yapalım, bunu yapalım diye serbest bıraktık. O da tamam.

Ama şu uyguladığımız düşük kur yüksek faiz modeli ile müteşebbisin rekabet gücünü elinden aldık. İthal mallarıyla rekabet edemez hale geldi. Çünkü gelişmiş ülkelerin üretimi fazla. Bu ürettikleri fazlayı ne yapacaklar? Atmak mı iyi? Satmak mı? Satacaklar. Satmak için bize dedi ki "kurları düşük tut senin ülkeye geleyim Türk tüketicisine yerli müteşebbisin daha ucuza satayım". O zaman benim ülkemdeki üretici onlarla rekabet edemedi. Ben hesap yaptım, faizlerin tamamını kaldırsak, vergilerin ve Sosyal Güvenlik Birimlerinin tamamını kaldırsak dahi bu düşük kur yüksek faiz modeliyle ithal mallarıyla rekabet etme şansımız yok.

Zaten Türkiye'de bir adama sanayici ol demek beddua etmektir. Her şeyle herkesle uğraşmak zorunda. Öte yandan 18 milyon genç bekâr, 20 milyon insan işsiz. Bunlara iş bulmak da özel sektörün görevi. O zaman daha az vergi, (daha az sigorta) daha az bürokrasi, ama ekonomi kayıtlı olacak. O da nasıl olacak?

1) Vergi işini vergi dairesinden değil nüfus dairesinden yönetmeye başlayacağız. Herkesin ve her kesimin beşikten mezara kadar Gelir Vergisi mükellefi olması. (1973 yılında tarafımdan Mernis projesi taslağı bu amaçla hazırlanmıştır.) Kredi kartı ile T.C. Kimlik Numarası aynı, gelir banka hesabına (kayden) gelecek, gider banka hesabından (kayden) ödenecek.

2) Herkese her çeşit masrafını vergi matrahından indirme hakkı verilmesi.

3) Ekonomiyi hamiline yazılı halden nama yazılı hale getirilmesi.

Pratiđi ne? Devlet borçlanmaları, hazine bonoları artık nama yazılı olacak bu bir, ikincisi de en büyük kupürlü paramız 1 lira olacak. O da demir. Hadi öde bakalım 1 milyarı, nasıl ödeyeceksin, demir parayla ödeyemezsin, sayamazsın, saklayamazsın, taşıyamazsın. Onun için de kartla ödeyeceksin. İnsanla insan değil, makineyle makine (POS) karşılaşacak. Böylece dolaylı vergilerin tamamına yakın bir kısmını da almaktan vazgeçmiş olacaksın. Vergide adalet sağlayacaksın. Ortalama vergi yükü % 4'e düşecek. Çok kazananın çok, az kazananın az vergi almak gibi bir slogan son derece yanlıştır. Niye? Sen çok kazanacaksın, devlet de senin kazancını elinden alacaksa, sen ne diye kazanasın ki? O zaman az kazananın da az alacağını, çok kazananın da az alacağını ki üretimi artırma/tüketimi azaltma ve rekabet gücünü yükseltme hedeflerine yaklaşabilelim. Tüketim ekonomisinden üretim ekonomisine geçebilelim.

Devlet yönetimi bir orkestraya benzer, güftesi vardır, bestesi vardır, icracısı vardır, şefi vardır. En azından tek bir yanlış vuruş, besteyi de, güfteyi de, icracıyı da, şefi de dinleyenleri de düş kırıklığına uğratar. Türkiye'nin sorunu, yönetimindeki kalite sorunudur. Bu sorunu çözen bir Türkiye'nin hiçbir sorunu çözümsüz kalmaz.